

آنادیلمین ناعملی

آفونس دوده

ترجومه چی : غفور علیپور

آذربایجان دیجیتال کیتاب ائوی
<http://www.kitablar.com/>

او گون مکتبه گئج يئتيشيرديم و اويرتمين آجيقلانما قورخوسوندا قالميشديم؛ اوزلليكله اويرتمين قرامر سوروشماغا سوز وئرميشدي، آنجاق من هئج بير سوزده اوندان اويرنه بيلمهميشديم. اوزوم ايله دئديم : مکتبي بوراخاراق چؤللوگه گنديم. هاوا ايستي و اورگه ياتان ايدي و قوشلار اورماندا اوخويوردولار. بونلار مني قرامردن چوخ اوزونه چکيرديلر، آنجاق بو توولانتينين قاباغيندا دايناراق مکتب يولونا دوشدوم. کدخدانين ائوينين قاباغيندا کئچهرک اورادا دوروب ديواردا اولان بيلديريشي اوخويان جمعيتي گوردوم. ايکي ايل دير کنده يئتيشن خبرلر بورادان ياييليرديلار. اونا گوره من اورادا داينامدان، اوزومله فيکيرلشديم، "گورهنس يئنه بيزه نه يوخو گورولر؟" تلسه- تلسه مکتب يولونو توتوب، اوزومو مکتبه يئتيرديم.

هر گون درسین باشلانیشیندا، اويرنجيلرين سالدیغی سسی اوزاقلاردان ائشیتمک اولاردي، اوجا سس ايله دئیلين درسي اونلاردا اوجادان دئيب، سسلهنيرديلر. اويرتمين ده آغاجيني ميزه ووراراق "سوسون، سس ائلهمهيين" دئيردي.

او گون مکتبين گوندهليك دورومونو يادا سالاراق اوزومله دئديم : «اويرنجيلرين سسينين ايچينده کيلاسا کئچيب اوز يئريمده اوتورارام، هئج کيم منيم گئج قالدیغيمي بيلمز!» آنجاق او گون اويرنجيلر اورادا اولمايان کيمي سسسيز ايديلر.

پنجرهدن کيلاسا باخديم، هامی اوز يئرینده ايلشميشدي، اويرتمين ده آغاج آينده کيلاسي آتدیملاييردي. سسسيزليگين ايچريسینده قاپيني آچيب ايچري کئچمگيم گرك ايدي.

بو ايشدن نه قدر قورخدوغومو و اوتانديغيمي دئيه بيلمهرم. قاپيني آچيب ايچريه کئچدیم؛ آنجاق اويرتمين آجيقلانماياراق ايستکلي باخيشلا منه باخيب، محبتله دئدي : "تئز کئچ يئرینده ايلش، آز قاليردي درسي سنسيز باشلايام."

داينامدان کئچدیم اوز يئريمده اوتوردوم. بو حالدا گوردوم اويرتمين گوندهليك اسکي پالتارين گئيمهييب. جايزه وئريلن گونلر و هابئله بازرس گلن گونلر گئيدیگی پالتاري گئيميشدير. کيلاسا رسمي چاغلاردا اولان دوروم حاکيم ايدي. آنجاق مني هر نهدن چوخ تعجوبده ساخلان کيلاسين سونوندا اوتوران کدخودا، پوست خانا مامورو و کندين آدليم آردملري ايديلر، هاميسي سولموش و اورگي اولموشلره بنزهييرديلر. اينده بير اسکي اليفا کيتابي اولان و گوزلوگون داليندان اونون فونملر و خطلرينه باخان قوجا کيشي داها آرتيق منه تعجوبلو گليردي. اوشاقلار! بو منيم سيزه درس دئمگيمين سونودور. دوشمانلار دئيبيلر : بوندان سونرا بو ماحالين مکتبلرينده يالئيز اونلارين ديلي درس دئيبيلسين. يئني اويرتمين گلن گون گلھجک و بو سيزين ميلي ديليزين سون درسي دير. خواهيش ائديرم، بو گونکو درسه دوزگون قولاق وئرين."

بو سوزلر مني آغير دوروما سالدی. کدخودا ديواريندا اولان بيلديريش دئمک بو سوزلري دوشوندورور؛ "بوندان سونرا کند اوشاقلارينا ميلي ديللرين اويرتمک ياساق دير."

بو منيم سون ميلي درسيم ايدي. بوندان سونرا من اونون اويرنهمک مجبوريتينده ايديم و آز بيلمگيمه قناعت ائتمهلي ايديم. زاماني دن وئريب داغا باغا گئتمگيمه و عؤمرومو اويناماقلا کئچيرتمگيمه گوره اوزومو

هدلهييرديم. ايندييهک اوخوماغي چتين گلن کيتابلار ايندي منه اسکي يولداشلار کيمي اولموشدولار. اونلاردان

ايرىلماق منە چوخ چتتىن گليردى. اويرتمن دە او كىتابلار كىمى. اويرتمىن صاباح گىتمەسى و بوندان سونرا اونو گۆرە بىلمەيدىگىم اونون بوتون آجى خاطرلەر و تىبىھلەرنى مەنىم اىچرىمدە شىرىنلىگە چئوردى. اونون يىنى پالتار گىمگىن و كىندىن آغساقاللارنى بورادا اولدوغونو داھا باشا دوشوردوم. بىر جە يول مەكتەپ گىمەيدىكلەرنە گۆرە اۇزلىرىنە تاسوف اتمەكلەرى بىلىنىردى.

مىنى آدلا سىلەيندە بو فېكىرلەردە بوغولموشدوم؛ گرگ دوروب جاواب وئرهيدىم. راضى ايدىم بوتون وارلىغىمى وئرم آنجاق قرامر درسىن اوجا سىلە ازىردىن اوخويام آنجاق ھىچ جاواب وئره بىلمەيدىم و اوتاندىغىمدان قالخىزا بىلمەيدىم.

اويرتمىن سىسىن ائشىدىردىم، "اوغول! من سىنى تىبىھ اتمەيھىجگم چونكى بو اولايدان دويونجاق تىبىھ اولوسان. اينسان اۇزۇنە دئىير زامان ھلە واردىر، درسى اۇيرنەجگم. آنجاق گۇرورسونوز نەلر اولور. تاسوفلر اولسون، بىز اۇيرنەمگى باشقا گونە آتيرىق. ايندى زورلا بىزە غلبە چالان مىلتىن حاقي واردىر بىزلىرى دانلاسىنلار و دئىسىنلر : سىز نەجە دئىيرسىز اۇزگور و باغىمىسىز بىر مىلتىسىز آنجاق اۇز دىلىنىزى يازىب اوخويا بىلمىرسىز؟ بونلار باخماياراق اوغول تەجە سن بو ايشە دىر وئرمەين دئىلىسن، ھامىمىزىن دانلاماغى گرگلى دىر. آتا- آنالارىز سىزىن يوكسلىشىز اوچون دوزگون ايشلر گۇرمەيىلر و سىزى چوخ پولو اولان ايشىن دالىنجا گۇندرىلر. من اۇزوم دانلانماغا لايىق دئىلىمى؟ سىزە درس وئرمك يىرىنە، اۇز باغىمى سىزە سووار تامامىشامى؟ اووچولوق اورگىمە دوشن چاغ سىزى ايشىزىن دالىنجا يوللامامىشامى؟"

اويرتمن ھر نەھدىن دانىشاركن، سۇزو مىلى دىلە چكىب دئدى : "بىزىم دىلىمىز دونيانىن آن گوجلو و زنگىن قوروسا سانكى اۇز دوستاغىنىن آچارى ايندە دىر."

سونرا كىتابى گۇتورھرك قرامردن بىر درس اوخوماغا باشلادى. او گونون درسىن راحتلىقلا آنلاماقدان اۇزوم تەجىب ائدىردىم. ھر نە دئىيردى سانكى جانىما اوتوروردو. او چاغا دك او قدر ماراقلا درسە قولاق آسمامىشدىم. اويرتمن دە او جور دىقتلە درس دئمەمىشدىر. بو سئوملى كىشى بوتون بىلگىسىن بىزە اويرتمك اىستەيىردى. درس باشا چاتاركن يازماق چاغى اولدو. اويرتمن بىزە يىنى يازمالار حاضىرلامىشدى، اونلارنى باشىندا "وطن، آتا-بابالار يوردو، مىلى دىل" سۇزلىرى گۆزە چارپىردى. مىزلردن آسلانمىش يازىلار، مىللى بايراغىمىزىن كىلاسىن دۇرد بوجاغىندا يوكسلىمەسىنە بنزەيىردى. دىلە گلەم شكىلدە، اۇيرنەجىلر يازىلارنى يازماقدا چالىشىردىلار و بوسبوتون سوسموشدولار. كىلاسدان يالنىز قلمىن كاغاد اوستدە آخما سسى ائشىدىلىردى.

مەكتەپنى دامىندا بولبوللر اوخويوردولار. اونلارنى دىنلەھىيە - دىنلەھىيە اۇزوملە فېكىرلىشىردىم، گۇرھسن اونلارنى دا مەجبور ائدەجكلر اوخوماقلارنى اۇزگە دىلدە اوخوسونلار؟

يازىمىن اوستوندىن باش قالدىردىم. اويرتمن سوزگون باخىشى اىلە چئورھسىنە باخىردى سانكى بوتون مەكتەپدە اولان شىلەرىن رەسمىنى اىچرىسىنە دولدورماق اىستە يىردى.

فېكىرلىشىن! بو مەكتەپدە ياشاماغىندان و درس دئمگىندىن قىرخ اىل كئچىردى. بو اىللردە مىزلر كۇھنەھىلەب، بوپالارى گىتمىشىدىر. باغدا اكىدىگى فېدانلارنى ھرھسى قوجامان بىر آعاج اولموشدولار. بونلارنى نەجە قوبوب گئدە بىلردى. اويرتمن ايندى گرگ مەكتەپدە وىداغلاشاركن وطن تورپاغى اىلە دە وىداغلاشايدى.

اويرتمن قانى سويوقلوق و اورك گوجو اىلە درسى سونا چاتدىردى. يازىلارنىمىزى يازاندىن سونرا تارىخ

درسیندن ده اوخودوق. سونرا اؤیرنجیلر درسلیر بیر داها اوجا سسله اوخودولار. کیتابی آچیب دیزلری اوستده قویان قوجامان کیشی ده اوشاقلارلا سس- سسه وئریب درسلیر اوخویوردو. اونون سسی بیزده گوله- گوله آغلاماق دویغوسون یاراتمیشدی. تاسوفلر اولسون! تکجه بو سون گونون درسی اورگیمده قالارلی اولاجاقدیر. گون اورتا اولموشدور داها درس واختی باشا چاتمیشدیر. دوشمان اوردوسونون زورنا سسی کوچه ده گولپلهییردی. اؤیرتمن اؤز یئریندن دوردو؛ او گونهدک اؤیرتمن گؤزومده ائله هئیتلی گؤرونمهمیشدی. دئدی : "یولداشلار، اوشاقلار، من من"

غم بوغازینی سیخیردی. سؤزون قورتارا بیلمه دی. اوزون دؤندردي و بیر سینیق گچ گؤتوروب آسن اللریله بورد دا بؤیوک یازدی : "یاشاسین وطن!" دیوارا دایاندی؛ سونرا محزون سسی ایله دئدی : "قورتاردی. گئدین، تانری سیزی ساخلا سین."